

**ŠVIETIMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 12-003-03-04-01
„SUDARYTI SĄLYGAS KOKYBIŠKOMS, TARPTAUTIŠKOMS IR PRIEINAMOMS
STUDIJOMS“ APRAŠAS**

**I SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS SIEKIAMI REZULTATAI**

Rodi klio kodas	Rodiklio tipas (rezultato / produkto)	Rodiklio pavadinimas	Matavi mo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Siekimos rodiklio reikšmės		Finans avimo šaltinis
					Tarpinė reikšmė 2025 m.	Galutinė reikšmė 2030 m.	
	Rezultato	Padidėjęs lituanistikos (baltistikos) centrų studentų, kurie dalį studijų (kursų) mokėsi Lietuvoje, skaičius	Skč.	60 (2019)	60	80	VB
P-12-01-01-02-01	Rezultato	25–29 metų asmenų iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ne mažiau kaip 4 metai), dalis	Proc.	20,3 (2020)	25	28	VB
	Produkto	Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir / ar mažai atstovaujamų grupių studentai, kuriems buvo skirta tikslinė išmoka studijų prieinamumui gerinti	Skč.	0 (2021)	110	710	ESF

**II SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS FINANSAVIMO ŠALTINIAI**

Finansavimo apimtis ir šaltiniai	Lėšų poreikis (tūkst. eurų)
1.1. Valstybės biudžeto lėšos	108 200
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos bendrojo finansavimo lėšos (ESF)	10 000
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	19 500
1.3.1. Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (RRF)	19 500
IŠ VISO:	137 700

III SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLŲ SUVESTINĖ

Veikla	Veiklos tipas	Galimi pareiškėjai	Projektų atrankos būdas	Valstybei svarbus ar (ir) Vyriausybės prioritetas (įrašomas požymis: VS, VP)	Pridedama prie HP (Taip / Ne)	Valstybės pagalba (Taip / Ne)	Finansavimo forma	Finansavimo suma (tūkst. Eurų)	Finansavimo šaltinis (-iai)	Rodiklis	Siekti na galutinė rodiklio reikšmė	Įgyvendinimo pradžia (metai, ketv.)	Administruojančioji institucija	Dalyvaujanti ministerija
1. Sukurti ir įgyvendinti užsienio studentų (tarp jų ir užsienio lietuvių) pritraukimo ir integracijos strategiją ir teikti centralizuotą pagalbą vieno langelio principu	I	ŠMPF, aukštosios mokyklos, užsienio studentai	P, K		Taip	Ne	NS	31 000	VB, RRF	Parama užsienio studentų integracijai pasinaudojusių asmenų skaičius	200	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
2. Sudaryti sąlygas Lietuvos aukštųjų mokyklų tarptautiškumui ir konkurencingumui stiprinti, remiant jų dalyvavimą Europos universitetų iniciatyvose	I	Aukštosios mokyklos	K		Taip	Ne	NS	23 500	VB, RRF	Aukštųjų mokyklų, pasinaudojusių parama integracijai į Europos universitetų tinklus, skaičius	7	2021 m. I ketv.	ŠMSM	
3. Atnaujinti studijų programas – peržiūrėti studijų trukmę ir skatinti nuotolinių studijų vykdymo ir skaitmeninimo plėtrą bei studijų vykdymą anglų kalba	I	Aukštosios mokyklos	K		Taip	Ne	NS	10 000	VB, RRF	Skaitmenizuojamas studijų modulių / dalykų turinys	1000	2021 m. III ketv.	ŠMSM	
4. Pritaikyti studijų programų vykdymą studentams, turintiems specialiųjų poreikių	I	Valstybinis studijų fondas, aukštosios mokyklos	P	-	Taip	Ne	NS	15 000	VB ESF	Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir / ar mažai atstovaujamų grupių studentai,	710	2022 I ketv.	ŠMSM	

										kuriems buvo skirta tikslinė išmoka studijų prieinamumui gerinti				
5. Parengti Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planą pagal užsienio šalių patirtį	R	-	-	-	Taip	-	-	-	-	Parengtas Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planas	1	2022 II ketv.	ŠMSM	
6. Atnaujinti ir įgyvendinti aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gaires, orientuojantis į akademinio personalo nuolatinį kompetencijų tobulinimą, prioritetą teikiant užsienio kalbos, skaitmeninėms, akademinės etikos ir didaktikos kompetencijoms	I	Aukštosios mokyklos	K	-	Taip	Ne	NS	3 000	VB	Aukštųjų mokyklų dėstytojų, patobulinusių kompetencijas, skaičius	2000	2021 II ketv.	ŠMSM	
7. Plėtoti mokslo ir studijų įstaigų infrastruktūrą.	I	-	P				NS	30 000	VB	Pastatytų (atnaujintų) mokslo ir studijų įstaigų skaičius.	10	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
Plėtoti mokslo ir studijų įstaigų bendrabučių infrastruktūrą	I		P					21 000	VB	Pastatytų (atnaujintų) mokslo ir studijų įstaigų studentų bendrabučių skaičius	12	2021 m. II ketv.	ŠMSM	

8. Užtikrinti lituanistikos (baltistikos) centrų užsienyje veiklos palaikymą	I	Aukštosios mokyklos, studentai	K		Taip	Ne	NS	3 000	VB	Padidėjęs lituanistikos (baltistikos) centrų studentų, kurie dalį studijų (kursų) mokėsi Lietuvoje, skaičius	80	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
9. Plėtoti tarptautines studentų praktikas	I	Aukštosios mokyklos, studentai	K		Taip	Ne	NS	1 200	VB	Padidėjęs Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, atlikusių tarptautines praktikas lituanistinio švietimo įstaigose užsienyje, skaičius	61	2021m. II ketv.	ŠMSM	

**ŠVIETIMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 12-003-03-04-01
„AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS, TARPTAUTIŠKOS IR PRIEINAMOS STUDIJOS“
PAGRINDIMO APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Nacionalinio pažangos plano uždavinys	<p>3.1. Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų.</p> <p>3.2. Didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam asmeniui.</p> <p>3.3. Pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai bei gerinti sąlygas besimokančiųjų judumui.</p>
Plėtros programa	Švietimo plėtros programa (toliau – ŠPP)
Atsakinga institucija (koordinuojančioji institucija)	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

<p>PIRMASIS SKIRSNIS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS POREIKIS, TIKSLINĖS GRUPĖS IR LAUKIAMO POKYČIO DETALIZAVIMAS</p>
<p>1. Problema. Nevienodas aukštojo mokslo prieinamumas specialiųjų mokymosi poreikių turintiems asmenims, asmenims, kilusiems iš žemas pajamas turinčių šeimų</p> <p>STRATA atlikta aukštojo mokslo prieinamumo įvairaus SES statuso asmenims analizė (STRATA, 2018 m. https://strata.gov.lt/lt/tyrimai/ataskaitos#2018-m) atskleidė, kad mokiniai iš mažas pajamas gaunančių šeimų rečiau nei kitų šeimų vaikai tęsia mokymąsi pagal švietimo programas, teikiančias aukštesnio lygio kvalifikaciją. 2020 metais vidurinę mokyklą turėjusių baigti žemiausio socialinio ekonominio statuso moksleivių, palyginti su aukščiausio socialinio ekonominio statuso moksleiviais, tikimybė studijuoti aukštesiose mokyklose buvo mažesnė net 51 procentiniu punktu arba 4 kartus. Tarp ketvirtadalio aukščiausių pajamų šeimų moksleivių į aukštąsias mokyklas įstojo 62–64 proc., o tarp žemiausių pajamų šeimų – 27–29 proc. Ypač skyrėsi galimybės studijuoti universitete. 2019 m. ketvirtadalio aukščiausių pajamų šeimų moksleiviai į universitetus Lietuvoje įstojo beveik 4 kartus dažniau nei žemiausių pajamų šeimų, o į kolegijas – 1,4 karto rečiau (Lietuvos studijų būklė. 2020 m. https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200901-Lietuvos-studiju-bukle.pdf). Pagrindinę negalią turintys asmenys į aukštąsias mokyklas įstoja rečiau nei neturintys specialiųjų poreikių ir ypač retai studijuoja universitete. 2019 m. į kolegijas įstojusių moksleivių dalis tarp turinčių pagrindinę negalią buvo 3,5 karto mažesnė nei tarp specialiųjų poreikių neturinčių asmenų, o tuo metu įstojusių į universitetus dalis buvo mažesnė 4,8 karto. Įvairūs tyrimai taip pat rodo (Gruževskis, 2016), kad kuo aukštesnis yra asmens išsilavinimas, tuo mažesnė jo nedarbo rizika, pvz., Lietuvoje, asmenų, kurie turi aukštąjį išsilavinimą nedarbo rizika yra tik 2,9 proc., o asmenų, kurie turi tik pagrindinį arba žemesnį išsilavinimą, nedarbo rizika yra net 25,1 proc. Asmenų, kurie turi aukštąjį išsilavinimą, skurdo rizika Lietuvoje yra tik 4 proc., o asmenų, kurie turi pagrindinį arba žemesnį išsilavinimą, skurdo rizika siekia 33,4 proc. (Eurostat, 2017).</p> <p>Problemos priežastys</p> <p>1.1. Neužtikrinamos prieinamos studijų sąlygos specialiųjų poreikių asmenims.</p> <p>Esame tarp šešių šalių, kuriose didžiausia studentų su ribojančiais sveikatos sutrikimais dalis nurodė galvojantys, jog aukštasis mokslas skirtas ne jiems (STRATA. EUROSTUDENT VII tyrimo Lietuvoje įgyvendinimas. 2021). Apibendrinus EUROSTUDENT VII tyrimo rezultatus nustatyta, kad neįgalių studentų su esama ir numanoma negalia įtraukties į aukštąjį mokslą problemos daugiausiai susijusios su neįgalių studentų finansiniu nesavarankiškumu, jų aukštu priklausymo lygiu nuo šeimos paramos.</p>

Nepakankamas neįgaliųjų studijų programų individualizavimas yra itin reikšmingas EUROSTUDENT VII tyrime nustatytas kliuvinys. Žymiai išaugo dalis studentų, kuriems nepakanka gaunamos paramos dėl sveikatos problemų studijose kylantiems nepatogumams spręsti. Studentai su negalia dažniau patiria sunkumų dėl mokymosi krūvio, mažiau nei trečdalis studentų su negalia turėjo jų poreikiams pritaiktų atsiskaitymų (Lietuvos studentų sąjunga. Studentai su negalia: <http://www.lss.lt/wp-content/uploads/2020/12/Studentu-su-negalia-tyrimas-2020-m..pdf>). Prie aukštojo mokslo prieinamumą ribojančių kliūčių asmenys su specialiaisiais poreikiais įvardija kliūtis, susijusias su informacijos apie studentų specialiesiems poreikiams pritaikytas studijų sąlygas aukštosiose mokyklose stoka, sunkumus bendraujant ir bendradarbiaujant su dėstytojais ir aukštųjų mokyklų administracijos darbuotojais. Svarbu ir tai, kad ne visose aukštosiose mokyklose veikia neįgaliųjų reikalų koordinatoriaus funkcija, studentai nėra informuojami apie galimybes pasinaudoti finansine parama ir jos panaudojimo būdus gerinant studijų sąlygas. Neįgaliųjų reikalų departamento prie SAMD užsakymu atliktas tyrimas „Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo neįgaliesiems vertinimas“ (2019) (http://www.ndt.lt/wp-content/uploads/Auk%C5%A1t%C5%B3j%C5%B3-mokykl%C5%B3-tyrimo-ataskaita_galutin%C4%97.pdf), parodė, kad tik 20 proc. mokymo įstaigų yra pritaikytos, t. y. žmonės su negalia savarankiškai gali judėti visame pastate ir teritorijoje, 59 proc. įstaigų yra pritaikytos iš dalies, o 21 proc. įstaigų yra nepritaikytos – žmonės su negalia į pastatą patekti negali. Didžiausią dalį visiškai nepritaiktų pastatų sudaro profesinės mokyklos – 36 proc., po 20 proc. – universitetai ir kolegijos ir 8 proc. (3) – profesinio mokymo centrai.

Laukiamas pokytis. Aukštosiose mokyklose sukurtos prie studentų specialiųjų poreikių asmenų pritaikytos sąlygos, apimančios studijų proceso personalizavimą bei infrastruktūros pritaikymą, ir sudarytos galimybės gauti kokybiškas švietimo ir mokslo paslaugas.

1.2. Nesudaromos palankios sąlygos siekti aukštojo mokslo asmenims iš žemas pajamas turinčių šeimų.

STRATA 2020 m. atliktas aukštojo mokslo prieinamumo tyrimas (<https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20210321-aukstojo-mokslo-prieinamumas.pdf>) rodo, kad aukštasis mokslas žemesnio SES moksleiviams yra menkai prieinamas finansiniu aspektu: dažniau sunkumų susimokėti už mokslą arba padengti pragyvenimo išlaidas patirtų gyvenantys su vienu iš tėvų arba ne su tėvais, socialinės paramos gavėjai, savo šeimą priskiriantys prie nepasiturinčių, taip pat tie, kurių nei vienas iš tėvų neturi aukštojo išsilavinimo. Atotrūkis tarp VF gaunančių aukščiausio ir vidutinio bei žemesnio SES moksleivių dalių 2015–2020 m. laikotarpiu augo. 2020 m. vidutinio ir žemiausio SES moksleiviai valstybės finansavimą studijoms gavo atitinkamai perpus ir 4 kartus rečiau nei aukščiausio SES moksleiviai. 2020 m. tarp visų įstojusių žemo SES moksleivių studijuojantieji privačiomis lėšomis sudarė 43 proc., o tarp aukščiausio SES – 30 proc.

Nelygias galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą iš dalies galima sieti su nelygiomis galimybėmis gauti kokybišką bendrąjį ugdymą, pasirengti egzaminams. Moksleiviai, kilę iš ketvirtadalio žemiausių pajamų šeimų, valstybinius lietuvių, matematikos ir užsienio kalbos egzaminus išlaikė perpus rečiau nei moksleiviai iš aukščiausių pajamų šeimų (Lietuvos studijų būklė. 2020).

Laukiamas pokytis. Pagerintos sąlygos siekti aukštojo mokslo asmenims iš žemas pajamas turinčių šeimų. Parengtas aukštojo mokslo socialinės dimensijos planas, kuriame bus išanalizuojama aukštojo mokslo prieinamumo problematika, sunkumai patenkant į aukštąjį mokslą, identifikuoti reikšmingiausi barjerai ir suformuotos priemonės šių barjerų reikšmei sumažinti. Bus peržiūrėta dabartinė studentų paramos (stipendijų ir paskolų) sistema, diegiami alternatyvūs keliai į aukštąjį mokslą, poreikiams pritaikomos pagalbos asmenims su spec. poreikiais priemonės, tobulinami profesinio orientavimo ir informacijos sklaidos apie aukštojo mokslo institucijas procesai.

2. Problema. Nesukuriamos palankios sąlygos užsienio studentų, taip pat ir užsienio lietuvių pritraukimui studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose ir jų integracijai

2014–2019 m. į Lietuvos aukštąsias mokyklas įstojusių užsieniečių skaičius sparčiai augo, drauge didėjo ir užsieniečių absolventų skaičius. Vis dėlto kol kas potencialią užsienio studentų naudą riboja ne tik tai, kad santykinai retas jų pasilieka šalies darbo rinkoje po studijų (7 proc.), tačiau ir dažnai studijas nutraukia pačioje jų pradžioje. 2019 m. Lietuvoje aukštąjį išsilavinimą įgijo dvigubai daugiau užsieniečių nei prieš penkerius metus – 1 300 asmenų: 758 magistrai, 523 bakalaurai ir 22 daktarai. Tai reiškia, kad 2019 m. 1 iš 20 Lietuvoje aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų buvo užsienietis, o tarp įgijusių magistro laipsnį – 1 iš 10. Tarp 2011–2014 m. į nuolatines bakalauro studijas Lietuvoje įstojusių asmenų iki 2019 m. diplomą įgijo

60 proc. lietuvių ir 27 proc. užsieniečių. Daugiausiai, 41 proc., užsieniečių studijas nutraukė jau pirmame kurse (Užsieniečiai absolventai. STRATA. 2019).

Kasmet Lietuvos aukštosios mokyklose studijuoja apie 150 užsienio lietuvių. Daugiausiai studijuojančiųjų yra iš etninių Lenkijos, Baltarusijos žemių, Rusijos, tačiau vis daugėja atvystančių iš JAV, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Ukrainos, atvyksta ir iš tolimesnių kraštų – Kanados, Argentinos, Venesuelos. Vis dėlto tai sudaro tik nedidelę dalį užsienyje gyvenančio lietuvių kilmės jaunimo, pasirinkusio studijas Lietuvoje. Lietuvių kilmės jaunimo pritraukimo studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose galimybės nėra išnaudojamos, nors potencialas yra labai didelis.

Pasaulio universitetų lituanistika (baltistika) sunkiai randa vietą Lietuvos reformų iniciatyvose. Nepakankamas šios srities finansavimas ir kita aktuali parama vienus lituanistikos (baltistikos) centrus, veikiančius pasaulio universitetuose (toliau – BC), verčia uždaryti, kitus smarkiai nuskurdina, atimant iš jų kai kurių dalykų (lietuvių kalbos, literatūros, Lietuvos istorijos, kultūros ir kt.) dėstytojų galimybę ir galimybę studentams atvykti mokytis į Lietuvą, užkerta kelią daugeliui kitų lituanistikoje vykstančių procesų. BC studentai, galėdami atvykti dalinėms lituanistinėms studijoms ar lietuvių kalbos ir kultūros kursams į Lietuvos aukštąsias mokyklas, toliau tęstų studijas Lietuvoje, baigę studijas, savo šalyse dirbtų įvairiose srityse, susijusiose su Lietuva – taptų ne tik baltistikos disciplinų tyrėjais, vertėjais, bet ir teisininkais, su Lietuva bendradarbiaujančiais verslininkais ir kitų sričių specialistais, kai kurie iš jų atvyktų dirbti ir gyventi Lietuvoje, padėdami spręsti specialistų trūkumo Lietuvos darbo rinkoje problemas.

Problemos priežastys.

2.1. Nepakankamas Lietuvos aukštųjų mokyklų tarptautinis konkurencingumas integruojantis Europos universitetų tinkluose.

Nepakankamas aukštųjų mokyklų konkurencingumas integruojantis į Europos universitetų tinklus riboja studijų tarptautinį patrauklumą Lietuvoje. Europos Komisijos skirtų finansavimo lėšų šioms universitetų tinklų iniciatyvoms nepakanka norint užtikrinti tinkamą visų numatytų išpareigojimų vykdymą bei sėkmingą integraciją aljansuose, ypač atsižvelgiant į tai, kad Europos universitetai turėtų vis labiau stiprinti savo gebėjimus būti gerosios patirties pavyzdžiais ir taip toliau didinti Europos aukštojo mokslo srities kokybę, tarptautinį konkurencingumą ir patrauklumą bei turėtų tapti pagrindiniais Europos švietimo erdvės elementais skatindami kompetenciją. Kaip rodo Bolonijos proceso įgyvendinimo ataskaita (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/bologna_internet_0.pdf), tik nedidelė Lietuvos aukštųjų mokyklų dalis vykdo jungtines studijų programas, todėl Lietuvos aukštųjų mokyklų patirtis vykdant jungtines programas yra gana ribota, studentų populiacija šiose programose nėra didelė, o Europos universitetų iniciatyvos viena iš kryptų yra būtent jungtinių ir dvigubo laipsnio studijų, trumpojo ciklo studijų programų kūrimas ir įgyvendinimas, tai leistų Lietuvai žymiai pagerinti studijų kokybę, lankstumą, patrauklumą ir prieinamumą mokantis visą gyvenimą. Vadovaujantis jau minėta Bolonijos proceso įgyvendinimo ataskaita, Lietuvos studentų mobilumo balanso (išvykstančių ir atvykstančių studentų skaičius) rodiklis yra labai žemas (0,27), todėl vienas iš siekių yra judėti prie labiau subalansuoto mobilumo.

Laukiamas pokytis. Sudarytos sąlygos aukštojo mokslo įstaigų tarptautinėms strateginėms partnerystėms stiprinti, įgalinant aukštųjų mokyklų platesnį įsitraukimą į Europos universitetų aljansų veiklas, stiprinant jų, kaip partnerių, įtaką ir prestižą juose, teikiant studentams kiek įmanoma daugiau tarptautiškumo veiklų ir taip didinant studijų patrauklumą ir universitetų konkurencingumą.

2.2. Nepakankamos paramos priemonės studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose užsieniečiams.

EUROSTUDENT VI ataskaitoje „Socialinės ir ekonominės studentų gyvenimo sąlygos Europoje“ nurodoma, kad visų „Eurostudent“ šalių studentai kaip pagrindines kliūtis tarptautiniam mobilumui įvardija papildomas finansines išlaidas (vidutiniškai 62 proc. studentų). Tarp priežasčių taip pat įvardijamos ir informacijos iš aukštosios mokyklos trūkumas, nepakankami užsienio kalbos įgūdžiai, problemos dėl studijų rezultatų, pasiektų užsienio šalyje, pripažinimo bei sunkumai gaunant leidimus studijuoti norimoje šalyje (vistos, leidimas laikinai gyventi). Studijuojantiems užsienio studentams trūksta dalykinės ir metodinės paramos aukštosiose mokyklose (specialiai užsienio studentams pritaiktų studijų programų), reikalingas ir geresnis dėstytojų pasirengimas darbui su šiais studentais. Lietuvoje studijuojančių užsienio studentų nuomonės tyrimai parodė, kad jie vidutiniškai vertina studijų kokybę ir pritaikymą užsienio studentų poreikiams. Pavyzdžiui, net 35 procentai apklaustų studentų teigė, kad dėstytojų užsienio kalbos žinias vertina prastai arba labai prastai, tik kiek daugiau nei 51 studentas teigė, kad užsienio studentams yra keliami aukšti akademiniai reikalavimai. Prie nemotyvuojančių, pasitenkinimą studijomis mažinančių aspektų

išskiriami ir šie: prastos įsidarbinimo po studijų galimybės, lėtai reaguojama į studentams kylančias problemas, sunku užmegzti ateičiai naudingų ryšių, žema dėstytojų kompetencija. Šių problemų visuma lemia tai, kad tik 35,6 procento užsienio studentų rekomenduotų savo studijų programą draugams ar pažįstamiems (https://www.smpf.lt/wp-content/uploads/2019/09/AMTP_u%C5%B3-ataskaita-GALUTINE.pdf). Užsieniečių studijų baigimo dažnis reikšmingai skyrėsi priklausomai nuo studentų kilmės regiono: dažniausiai studijas baigė geografiškai, kultūriškai ir (arba) politiškai artimesnių, ES nepriklausančių Rytų Europos (diplomą įgijo 36 proc.) ir ES valstybių (33 proc.) piliečiai. Palyginimui: tarp atvykusiųjų iš Azijos ir Afrikos diplomą laiku įgijo atitinkamai 17 ir 19 proc. Viena vertus, lyginant su vietiniais arba iš artimesnių valstybių atvykusiais asmenimis aukštesnį studijų nebaigimo dažnį gali lemti po įstojimo išryškėjusios aplinkybės, pavyzdžiui: didesni socialiniai, kalbiniai ir kultūriniai sunkumai, didesnė neatitiktis tarp bendrojo ugdymo grandyje įgytų ir studijose reikalingų žinių, motyvacijos stoka, etc.

Laukiamas pokytis. Sukurta užsienio studentų integracijos ir paramos sistema, sudaranti palankias sąlygas užsienio studentams integruotis, baigus studijas įsitvirtinti darbo rinkoje Lietuvoje, tokiu būdu palaipsniui prisidedant prie žmoniškųjų išteklių stygiaus mažinimo ir šalyje esamo potencialaus talento išnaudojimo.

2.3. Neišnaudojamos lituanistikos (baltistikos) centrų pasaulio universitetuose galimybės pritraukti užsieniečius studijuoti Lietuvoje.

2018 m. ŠMSM užsakymu atliktos užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų (toliau – BC) situacijos analizės duomenimis, šiuo metu pasaulyje yra apie 40 BC, kuriuose mokosi apie 1 400 studentų, lietuvių kalbą (baltų kalbas) ir kultūrą tiria ir (ar) dėsto apie 110 dėstytojų / tyrėjų. Visų trijų pakopų – bakalauro, magistro ir doktorantūros – studijas vykdančiuose BC dėmesys skiriamas ir mokslui, ir studijoms. Be kasdienio dėstomojo ir mokslinio darbo daugelis BC organizuoja mokslines ir metodines konferencijas, rengia ir leidžia leidinius, yra įsitraukę į įvairią kultūrinę veiklą, organizuoja Lietuvos dienas, tuo didindami Lietuvos ir Lietuvos aukštojo mokslo žinomumą pasaulyje.

Viena iš galimybių pritraukti užsieniečius studijuoti Lietuvoje – BC stiprinimas. BC studijuojantys užsieniečiai išmoka lietuvių kalbą, susipažįsta su Lietuvos kultūra, istorija, geografija, ekonomika ir pan. Jie tampa neformaliais Lietuvos ambasadoriais savo šalyse. Be to, įgytos žinios ir Lietuvos pažinimas skatina rinktis studijas (tiek lietuvių kalba, tiek užsienio kalba) Lietuvoje.

Labai svarbu nuosekliai remti BC studentų atvykimą į Lietuvos universitetus studijuoti ir praktinės lietuvių kalbos, ir teorinių dalykų, taip pat atvykti į lietuvių kalbos ir kultūros kursus. BC yra aktyvūs išnaudodami Lietuvos teikiamas finansavimo galimybes siųsti savo institucijų studentus į Lietuvos universitetus – 82,1 proc. BC išnaudoja šią bendradarbiavimo galimybę. Tačiau apklausa parodė, kad 59 proc. BC pageidautų, kad būtų daugiau galimybių studentams atvykti į Lietuvą studijoms ir kursams. Neišnaudojamos dar galimybės pritraukti magistrantūros ir doktorantūros studijoms Lietuvoje BC studentus. Tik apie 10 Sakartvelo Technikos universitete veikiančio BC studentų kasmet pasirenka magistrantūros studijas Lietuvoje. Atkreiptinas dėmesys, kad BC, į kuriuos atvyksta studentų iš Lietuvos, yra tik 41 proc. Didinant studijų Lietuvoje patrauklumą, tikslinga suaktyvinti Lietuvos studentų (lingvistų, lituanistų) siuntimą dalinių studijų į BC. Toks studentų iš Lietuvos įsilejimas į BC organizuojamas studijas būtų naudingas ne tik BC, bet ir Lietuvai: Lietuvos studentai, besimokydami užsienio BC, reprezentuotų Lietuvą, didintų jos žinomumą, užsimezgę ryšiai tarp studentų skatintų tolesnį jų bendradarbiavimą, didintų galimybę pritraukti studijuoti Lietuvoje.

Laukiamas pokytis. Sudarytos palankios sąlygos BC studentams atvykti studijuoti į Lietuvą, o Lietuvos studentams – BC didins studentų tarptautinį judumą, efektyviai veikianti BC paramos sistema prisidės prie Lietuvos prestižo ir Lietuvos aukštojo mokslo žinomumo užsienyje didinimo.

2.4. Neišplėtos studentų tarptautinės praktikos.

Studentų tarptautinių praktikų užsienio lituanistinėse mokyklose, lietuvių bendruomenėse, lituanistikos (baltistikos) centruose tikslas – suteikti galimybę būsimiesiems pedagogams įgyti praktinių įgūdžių, mokant užsienio lietuvių vaikus ir lituanistikos (baltistikos) centrų studentus lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, etnokultūros ir kitų dalykų, susijusių su Lietuva, populiarinti Lietuvą ir aukštojo mokslo studijas joje. Būdami Lietuvos studentijos tarptautinio judumo įgyvendintojai ir atstovai įvairiose valstybėse, jie turi galimybę tarp užsienio lietuvių formuoti teigiamą Lietuvos įvaizdį ir suteikti žinių apie aukštojo mokslo studijas Lietuvoje. Tačiau tarptautinės praktikos dar nėra efektyviai panaudojamos Lietuvos aukštojo mokslo žinomumui didinti, po pasaulį išsibarsčiusio lietuvių kilmės jaunimo pritraukimui studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose. Per šešerius metus tik 186 Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai savo

įgūdžius tobulino ir žinią apie Lietuvą skleidė Lenkijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Rusijos, JAV, Australijos, Pietų Amerikos ir kt. šalių lietuviams. Pasaulyje veikia 232 lituanistinės mokyklos ir 40 lituanistikos (baltistikos) centrų, kurių poreikis kiekvienais metais priimti studentą-praktikantą iš Lietuvos yra nepatenkintas.

Laukiamas pokytis. Išplėtota studentų tarptautinių praktikų sistema sudarys galimybes padidinti studentų tarptautinį judumą ir prisidės prie teigiamo Lietuvos įvaizdžio formavimo ir Lietuvos aukštojo mokslo žinomumo didinimo užsienyje.

3. Problema. Aukštojo mokslo sistemos teikiamų įgūdžių ir darbo rinkos poreikių neatitiktis

Nors Lietuvoje aukštasis mokyklas baigusių asmenų užimtumo lygis praėjus 1–3 metams po studijų baigimo yra aukštas (87,6 proc.), tačiau pastebimas neatitikimas tarp turimos neseniai studijas baigusių absolventų kvalifikacijos ir dirbamo darbo (STRATA. Lietuvos studijų būklė. 2020. <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200901-Lietuvos-studiju-bukle.pdf>).

2019 m. praėjus vieniems metams po studijų baigimo tik 42 proc. dirbusių universitetų I pakopos, 65 proc. universitetų II pakopos ir 30 proc. kolegijų absolventų dirbo aukštos kvalifikacijos darbus. Viena vertus, aukštas gyventojų išsilavinimo lygis turėtų suteikti šaliai konkurencinį pranašumą, tačiau asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, įsidarbinimo rodikliai rodo neatitiktį darbo rinkos poreikiams, „perteklinės kvalifikacijos“ kūrimą – absolventai dirba darbą, kuriam nereikalingas aukštasis išsilavinimas.

Problemos priežastys.

3.1. Nepakankamas studijų kokybės užtikrinimo veiksmingumas.

Viena iš priežasčių, ribojančių kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą bei šalies ūkio inovatyvumą ir konkurencingumą, yra nepakankama studijų kokybė. Per visą 2010–2018 m. laikotarpį 6 metams akredituota 52 proc. studijų programų, 3 metams – 45 proc., neakredituota – 3 proc. visų vertintų studijų programų (ŠAC. Švietimo būklės analizė 2019). Studijų kokybės vertinimo centras išanalizavo LAMA BPO 2019 m. bendrojo priėmimo į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijų programas duomenis ir nustatė, kad iš 614 pirmos pakopos ir vientisųjų studijų programų, kurias tais metais pasiūlė Lietuvos aukštosios mokyklos, geriausių ekspertų įvertinimus buvo gavusios tik 30 programų, t. y. mažiau nei 5 proc. visų programų. SKVC atlikta 2013–2017 m. neigiamai įvertintų studijų programų analizė (<https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%B3studiju-programu-analize.pdf>) rodo, kad daugiau nei pusės šiuo laikotarpiu neigiamai įvertintų studijų programų silpnosios sritys – programos tikslai ir studijų rezultatai (26 proc. atvejų) bei programos sandara (31 proc. atvejų). Iš šių duomenų galima daryti išvadą, kad didžiausios problemos slypi programų koncepciniame lygmenyje. Svarbus studijų kokybės užtikrinimo elementas yra ir dėstytojų kompetencijų tobulinimo sistema, kuri šiuo metu nesudaro sąlygų nuolatiniam dėstytojų kompetencijų tobulinimui.

Remiantis Mokslo ir studijų įstatymo nuostatomis dėl mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo, studijų programos ir aukštųjų mokyklų veikla turi būti nuolat tobulinama, taip pat atsižvelgiant ir į išorinio vertinimo rezultatus. STRATA 2019 m. tyrime „Išorinio vertinimo reikšmė Lietuvos aukštųjų mokyklų veiklos kaitai“ (<https://strata.gov.lt/images/tyrimai/20190318-isorinio-vertinimo-reiksme-AM-veiklos-kaitai.pdf>) analizuojant išorinio vertinimo problemas akcentuoja poreikį stiprinti išorinio vertinimo sistemą kaip kokybės tobulinimo priemonę, išorinis vertinimas vis dar suprantamas kaip kontrolės ir atitikties reikalavimams užtikrinimo priemonė, aukštosios mokyklos akcentuoja per didelę administracinę naštą tenkančią joms vertinimo metu, komunikacijos stoka, nepakankamas ir pačių aukštųjų mokyklų akademinės bendruomenės įsitraukimas į kokybės užtikrinimo procesus, neefektyvi išorinio vertinimo rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Siekiant sisteminių pokyčių, būtina, kad tinkamai veiktų vidinis kokybės užtikrinimas. Tačiau nemažai požymių rodo, kad vidinės kokybės užtikrinimo sistemos veikia ne visa apimtimi: aukštosios mokyklos buvo linkusios rinkti tik tuos duomenis, kuriuos buvo būtina oficialiai pateikti išorinio vertinimo metu, todėl galima išvengti, kad aukštosios mokyklos sistemškai ir periodiškai neperžiūri savo veiklą; dažna aukštoji mokykla savo tinklalapyje neatnaujiną veiklos gerinimo planų.

Laukiamas pokytis. Sustiprintas studijų kokybės veiksmingumas optimizuojant studijų programas, užtikrinant dėstytojų nuolatinį kompetencijų tobulinimą ir taip prisidedant prie studijų programų konkurencingumo, jų atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo.

3.2. Nepakankama studentų mokymosi ir gyvenimo infrastruktūra.

Lietuvoje yra 14 valstybinių aukštųjų mokyklų (universitetų) ir 13 valstybinių mokslinių tyrimų institutų.

Šiuo metu universitetai ir kolegijos valdo 109 bendrabučius. Daugelio jų būklė yra gana prasta, vidutinis bendrabučių pastatų būklės rodiklis – 5,99 balo (kai 10 balų yra labai gera). Mokslo ir studijų įstaigų ir jų studentų bendrabučių pastatai yra seni, nusidėvėję, neatitinka šiuolaikinių higienos ir saugumo reikalavimų. 2018 m. duomenimis, valstybiniai universitetai patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartį valdė 73 bendrabučius, kurių bendras plotas – 164 880 kv. m. 2018 m. atliktos Valstybinių universitetų bendrabučių užimtumo analizės duomenimis, daugelio universitetų bendrabučiai yra apgyvendinti daugiau nei 78 % projektinių bendrabučio vietų, o bendras apgyvendinimo vidurkis – 80 %. 2019 m. sausio 14 d. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-27 buvo sudaryta tarpinstitucinė komisija aukštųjų ir profesinio mokymo mokyklų bendrabučių valdymo, būklės ir užimtumo klausimams nagrinėti. Įvertinus situaciją ir visą turimą informaciją, buvo nuspręsta kreiptis į UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrą (toliau – VIPA). VIPA nuo 2020 m. sausio 22 d. teikia paskolas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo infrastruktūrai (pastatų) atnaujinti ir plėtrai. Paskolos lėšomis gali būti finansuojamas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo pastatų (įskaitant bendrabučius) išorės ir vidaus atnaujinimas, inžinerinių tinklų ir sistemų atnaujinimas, naujų pastatų statyba, atnaujinto ar naujai pastatyto pastato sklypo sutvarkymas, kiti su pastato atnaujinimu ar plėtra tiesiogiai susiję rangos darbai bei susijusios techninės dokumentacijos parengimas. Tačiau mokslo ir studijų įstaigos šia galimybe naudojami vangiai; šiuo metų yra sudarytos 34 sutartys dėl aukštųjų mokyklų pastatų modernizavimo, iš jų 10 – mokslo ir studijų įstaigų. Siekdama vykdyti tęstinę bendrabučių renovaciją ir gerinti atokiau gyvenančių studentų galimybes mokytis ir gyventi oriai, Ministerija rengia ir 2022 m. numato pradėti įgyvendinti aukštųjų mokyklų studentų bendrabučių atnaujinimo programą.

Laukiamas pokytis.

Atnaujinti aukštųjų mokyklų pastatai ir studentų bendrabučiai užtikrins geresnes studentų mokymosi ir gyvenimo sąlygas.

Priemonės tikslinė grupė / naudos gavėjai: aukštosios mokyklos, moksleiviai, studentai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir mokslo darbuotojai.

ANTRASIS SKIRSNIS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR TERITORINIAI SKIRTUMAI

Teritorinių apribojimų nėra. Aukštųjų mokyklų tinklas apima visą Lietuvos teritoriją. Aukštojo mokslo sistema naudojasi / turi galimybę naudotis visa Lietuva nepriklausomai nuo teritorinių skirtumų. Užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrai veikia 20-yje pasaulio valstybių, studentai tarptautines praktikas turi galimybę atlikti daugiau negu 230-yje lituanistinių mokyklų visame pasaulyje.

III SKYRIUS ALTERNATYVŲ ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS ALTERNATYVŲ ANALIZĖS NUOSTATOS

Įgyvendinant priemonės veiksmus bus derinamos reguliacinės ir investicinės veiklos.

Investicinė veiklos bus nukreiptos studijų programoms pertvarkyti aktualizuojant studijų trukmę, pritaikant studijų programas nuotoliniam mokymui, taip pat investicijos bus nukreiptos naujoms kokybiškoms studijų programoms užsienio kalbomis parengti, akademinio personalo kvalifikacijai, ypač užsienio kalbų ir informacinių technologijų srityse, tobulinti.

Tęsiant socialinės paramos prieinamumo užtikrinimo reformos įgyvendinimo veiksmus planuojama įgyvendinti papildomas priemones, kurios padėtų aukštosiose mokyklose sukurti prie studentų specialiųjų poreikių pritaikytas sąlygas, padedančias studentams gauti ir suprasti studijų medžiagą. Numatomi įgyvendinti veiksmai apims ne tik infrastruktūros pritaikymą specialiųjų poreikių asmenims, bet ir studijų proceso personalizavimą, tai sudarys geresnes sąlygas gauti kokybiškas švietimo ir mokslo paslaugas nepalankias sąlygas turinčioms socialinėms grupėms. Bus sukurta nuosekli paramos sistema mokyklas užsienyje baigusiams abiturientams, pasirinkusiems įgyti aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje. Paramos sistema prisidės prie studentų iš užsienio pritraukimo ir integracijos studijų metu. Tam pasitarnaus centralizuota vieno langelio principu pagalbą užsieniečiams ir užsienio lietuviams teikianti sistema, kuri padės užtikrinti didesnį užsienio studentų pasiekiamumą, suteiks jiems visą būtiną informaciją apie studijų galimybes ir

sąlygas, taip pat finansinės paramos kalbos studijoms bei stipendijoms skyrimas. Taip pat numatoma skirti investicijas aukštųjų mokyklų infrastruktūrai ir bendrabučiams atnaujinti.

Įgyvendinant reguliacines veiklas, numatoma atnaujinti aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gaires ir atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį parengti Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planą.

ANTRASIS SKIRSNIS

PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVOS

Alternatyvos nepateikiamos ir neanalizuojamos, kadangi projekto veiksmus patvirtino Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. kovo 10 d. savo nutarimu Nr. 155 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

TREČIASIS SKIRSNIS

PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ PALYGINIMAS IR GERIAUSIOS ALTERNATYVOS PASIRINKIMO ARGUMENTAI

Netaikoma.

IV SKYRIUS

GERIAUSIOS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVOS DETALIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

TEISINĖ APLINKA

Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymas reglamentuoja mokslo ir studijų valstybinį reguliavimą, mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo principus, mokslo ir studijų institucijų steigimo, pabaigos ir pertvarkymo teisinius pagrindus, aukštojo mokslo kvalifikacijų suteikimą ir pripažinimą, mokslo ir studijų institucijų valdymą, veiklos organizavimą ir priežiūrą, dėstytojų, mokslo darbuotojų ir studentų teises ir pareigas, mokslo ir studijų finansavimą, valstybinių mokslo ir studijų institucijų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principus.

Socialinių stipendijų mokėjimas įteisintas Mokslo ir studijų įstatymu: aukštųjų mokyklų trumposios, pirmosios, antrosios, trečiosios pakopų, vientisųjų ir profesinių studijų studentams iš valstybės biudžeto lėšų mokamos socialinės stipendijos. Socialinės stipendijos dydis – 6,5 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Valstybės investicijų 2021–2023 metų programoje numatytų valstybės kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus (investicijų projektų įgyvendinimo programas)“ patvirtinami investicijų projektai.

Aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gairės patvirtintos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-936 „Dėl Aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gairių patvirtinimo“.

Parama užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrams reglamentuojama:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1752 „Dėl Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 336 „Dėl Lietuvos valstybinės Kazimiero Būgos stipendijos lietuvių kalbą užsienio šalių aukštosiose mokyklose studijuojantiems užsienio šalių piliečiams įsteigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. V-1295 „Dėl Lėšų skyrimo užsienio šalių lituanistikos (baltistikos) centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo projektams tvarkos aprašo patvirtinimo“.

ANTRASIS SKIRSNIS

PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ VYKDYTOJAI

Priemonės įgyvendinimo veiklų suvestinėje nurodyti priemonių projektų vykdytojai. Suvestinėje nurodytas veiklas numatoma įgyvendinti projektų planavimo ir konkurso būdu. Būtinieji reikalavimai projektams ir projektų vykdytojams bus nustatyti Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonių, Europos Sąjungos struktūrinės paramos priemonių finansavimo taisyklėse bei kituose susijusiuose teisės aktuose..

TREČIASIS SKIRSNIS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTAMS TAIKOMŲ ANALIZĖS
METODŲ NUSTATYMAS IR PROJEKTŲ ATRANKOS BŪDAI

Netaikoma.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO LAIKOTARPIS IR
ĮGYVENDINIMO PLANAS

Priemonės veiklų įgyvendinamo pradžia nurodyta priemonės įgyvendinimo veiklų suvestinėje. Projektų, kurių įgyvendinimas finansuojamas iš Europos struktūrinio fondų lėšų, sutartys pasirašomos iki 2027 m. gruodžio 31 d., o projektai gali būti įgyvendinami iki 2029 m. gruodžio 31 d. Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamas veiklas numatoma pradėti įgyvendinti 2021 m. ir baigti iki 2026 m. Kitais atvejais veiklų finansavimo pabaiga numatoma iki 2024 m. gruodžio 31 d.

PENKTASIS SKIRSNIS
PARTNERYSTĖ SU SOCIALINIAIS IR EKONOMINIAIS PARTNERIAIS

Priemonės veiklų rengimo ir įgyvendinimo procesuose bus laikomasi partnerystės principo, todėl bus įtraukiami socialiniai ir ekonominiai partneriai. Įgyvendinant veiklas bus konsultuojamasi su socialiniais partneriais, suinteresuotų ministerijų, darbdavių ir profesinių sąjungų, aukštųjų mokyklų atstovais, studentams atstovaujančiomis organizacijomis ir kt.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS
RODIKLIAI IR PRIEMONĖS POVEIKIO MATAVIMAS

Priemonės įgyvendinimas susijęs su šiais NPP rodikliais

Užsieniečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, dalis, palyginti su bendru studijuojančių asmenų skaičiumi (2025 m. – 9 procentai; 2030 m. – 12 procentų).

Aukštųjų mokyklų absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 6 mėnesius po studijų baigimo, dalis (2025 m. – 71 procentas; 2030 m. – 76 procentai).

Aukštųjų mokyklų, patenkančių į 500-uką, QS World University Rankings reitingą, skaičius (2025-1; 2030-2);

Pasirinkti produkto ir rezultato rodikliai tiesiogiai siejasi su numatytais pažangos priemonės veiklomis.

Rodiklio kodaS	Rodiklio pavadinimas ir tipas	Matavimo vienetas	Finansavimo šaltinis (-iai)	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Siekiamos reikšmės	
					Tarpinė reikšmė 2025 m.	Galutinė reikšmė
	Padidėjęs lituanistikos (baltistikos) centrų studentų, kurie dalį studijų (kursų) mokėsi Lietuvoje, skaičius	Skč.	VB	60 (2019)	60	180
	Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir / ar mažai atstovaujamų grupių studentai, kuriems buvo skirta tikslinė išmoka studijų prieinamumui gerinti	Skč.	ESF	0 (2021)	110	710

P-12-01-01-02-01	25–29 metų asmenų iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ne mažiau kaip 4 metai), dalis	Proc.	VB	20,3 (2020)	25	28
------------------	--	-------	----	----------------	----	----

SEPTINTASIS SKIRSNIS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLŲ FINANSAVIMO FORMOS IR FINANSAVIMO ŠALTINIAI								
Finansavimo apimtis ir šaltiniai	Lėšų poreikis (tūkst. eurų)							
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
1.1. Valstybės biudžeto lėšos		23 700	23 700	33 700	10 700	7 700	8 700	108 200
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos bendrojo finansavimo lėšos			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 00
1.3. Europos Sąjungos ir kita tarptautinė finansinė parama	2 500	6 000	11 000					19 500
1.3.1. Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (RRF)	2 500	6 000	11 000					19 500
IŠ VISO:	2 500	29 700	36 700	35 700	12 700	9 700	10 700	137 700

V SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO VEIKLŲ SUVESTINĖ

Veikla	Veiklos tipas	Galimi pareiškėjai	Projektų atrankos būdas	Valstybei svarbus ar (ir) Vyriausybės prioritetas (įrašomas pažymis: VS, VP)	Prisidedama prie HP (Taip / Ne)	Valstybės pagalba (Taip / Ne)	Finansavimo forma	Finansavimo suma (tūkst. Eurų)	Finansavimo šaltinis (-iai)	Rodiklis	Siekti na galutinė rodiklio reikšmė	Įgyvendinimo pradžia (metai, ketv.)	Administruojančioji institucija	Dalyvaujanti ministerija
1. Sukurti ir įgyvendinti užsienio studentų (tarp jų ir užsienio lietuvių) pritraukimo ir integracijos strategiją ir teikti centralizuotą pagalbą vieno langelio principu	I	ŠMPF, aukštosios mokyklos, užsienio studentai	P, K		Taip	Ne	NS	31 000	VB, RRF	Parama užsienio studentų integracijai pasinaudojusių asmenų skaičius	200	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
2. Sudaryti sąlygas Lietuvos aukštųjų mokyklų tarptautiškumui ir konkurencingumui stiprinti, remiant jų dalyvavimą Europos universitetų iniciatyvose	I	Aukštosios mokyklos	K		Taip	Ne	NS	23 500	VB, RRF	Aukštųjų mokyklų, pasinaudojusių parama integracijai į Europos universitetų tinklus, skaičius	7	2021 m. I ketv.	ŠMSM	
3. Atnaujinti studijų programas – peržiūrėti studijų trukmę ir skatinti nuotolinių studijų vykdymo ir skaitmeninimo plėtrą bei studijų vykdymą anglų kalba	I	Aukštosios mokyklos	K		Taip	Ne	NS	10 000	VB, RRF	Skaitmenizuojamas studijų modulių / dalykų turinys	1000	2021 m. III ketv.	ŠMSM	
4. Pritaikyti studijų programų vykdymą studentams, turintiems specialiųjų poreikių	I	Valstybinis studijų fondas, aukštosios mokyklos	P	-	Taip	Ne	NS	15 000	VB ESF	Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir / ar mažai atstovaujamų grupių	710	2022 I ketv.	ŠMSM	

										studentai, kuriems buvo skirta tikslinė išmoka studijų prieinamumui gerinti				
5. Parengti Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planą pagal užsienio šalių patirtį	R	-	-	-	Taip	-	-	-	-	Parengtas Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planas	1	2022 II ketv.	ŠMSM	
6. Atnaujinti ir įgyvendinti aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gaires, orientuojantis į akademinio personalo nuolatinį kompetencijų tobulinimą, prioritetą teikiant užsienio kalbos, skaitmeninėms, akademinės etikos ir didaktikos kompetencijoms	I	Aukštosios mokyklos	K	-	Taip	Ne	NS	3 000	VB	Aukštųjų mokyklų dėstytojų, patobulinusių kompetencijas, skaičius	2000	2021 II ketv.	ŠMSM	
7. Plėtoti mokslo ir studijų įstaigų infrastruktūrą.	I	-	P				NS	30 000	VB	Pastatytų (atnaujintų) mokslo ir studijų įstaigų skaičius.	10	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
Plėtoti mokslo ir studijų įstaigų bendrabučių infrastruktūrą	I		P					21 000	VB	Pastatytų (atnaujintų) mokslo ir studijų įstaigų studentų	12	2021 m. II ketv	ŠMSM	

										bendrabučių skaičius				
8. Užtikrinti lituanistikos (baltistikos) centrų užsienyje veiklos palaikymą	I	Aukštosios mokyklos, studentai	K		Taip	Ne	NS	3 000	VB	Padidėjęs lituanistikos (baltistikos) centrų studentų, kurie dalį studijų (kursų) mokėsi Lietuvoje, skaičius	80	2021 m. II ketv.	ŠMSM	
9. Plėtoti tarptautines studentų praktikas	I	Aukštosios mokyklos, studentai	K		Taip	Ne	NS	1 200	VB	Padidėjęs Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, atlikusių tarptautines praktikas lituanistinio švietimo įstaigose užsienyje, skaičius	61	2021m. II ketv.	ŠMSM	

